

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

NGUYỄN THỊ THANH MAI

**PHÁT TRIỂN NGUỒN LỰC VĂN HÓA
Ở PHƯỜNG LA KHÊ, QUẬN HÀ ĐÔNG,
THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

**TÓM TẮT
LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ VĂN HÓA
Khóa 12 (2019 - 2021)**

Hà Nội, 2022

**CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THÀNH
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Đình Mạnh

Phản biện 1: PGS.TS. Nguyễn Hữu Thức

Phản biện 2: PGS.TS. Lê Hồng Lý

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ tại Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương vào ngày 18 tháng 11 năm 2022

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Thư viện Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Tại Nghị quyết TW 5 khóa VIII Đảng ta đã khẳng định: “xây dựng văn hóa thật sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Các nhân tố văn hóa phải gắn kết chặt chẽ với đời sống và hoạt động xã hội trên mọi phương diện chính trị, kinh tế, xã hội, pháp luật..., phải biến thành nguồn lực nội sinh quan trọng nhất của sự phát triển. Văn hóa trở thành nguồn lực đặc biệt, khơi dậy, thúc đẩy các nguồn lực khác, tạo sức mạnh tổng hợp trong phát triển bền vững đất nước”.

Hà Nội là Thủ đô của cả nước, là tụ khí tinh hoa, địa linh nhân kiệt, nơi lắng hồn núi sông ngàn năm, có truyền thống đấu tranh cách mạng kiên cường, tiêu biểu cho truyền thống văn hiến và anh hùng, hòa bình và hữu nghị của dân tộc Việt Nam. Trong những năm qua, Thành phố tập trung đầu tư cho sự nghiệp phát triển văn hoá - xã hội, giáo dục - đào tạo, y tế, khoa học - công nghệ..., chăm lo xây dựng người Hà Nội thanh lịch, xây dựng Thủ đô văn hiến, văn minh, hiện đại.

Hòa nhịp cùng sự phát triển của Thành phố, những năm qua, phường La Khê, quận Hà Đông đã có bước phát triển quan trọng. Phường đã chú trọng khơi dậy, phát huy nguồn lực văn hóa trong phát triển KT-XH. Các giá trị văn hoá ngày càng thể hiện rõ hơn vai trò tích cực và khả năng tác động mạnh vào các lĩnh vực của đời

sống. Hoạt động văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao ngày càng phát triển, từng bước đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hoá của nhân dân. Bằng sự nỗ lực của cấp ủy, chính quyền và nhân dân, phường đã không ngừng trưởng thành khẳng định sức trẻ và sự bền vững trong quá trình đô thị hóa, hiện đại hóa.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, việc phát triển NLVH trên địa bàn phường cũng bộc lộ những bất cập, hạn chế. Nhận thức, trách nhiệm của một bộ phận cán bộ, viên chức đối với công tác này còn chưa đầy đủ; sự phối hợp giữa các cơ quan chức năng quản lý nhà nước còn thiếu chặt chẽ.

Vì vậy, tác giả chọn đề tài “***Phát triển nguồn lực văn hóa ở phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội***” để làm luận văn chuyên ngành quản lý văn hóa có ý nghĩa cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn.

2. Tình hình nghiên cứu

** Các công trình nghiên cứu về nguồn lực văn hóa và phát triển nguồn lực văn hóa*

Từ rất sớm các nhà khoa học, nhà quản lý đã có những công trình nghiên cứu về văn hóa và phát triển văn hóa. Tuy nhiên phải đến cuối thế kỷ XX, ở nước ta mới có các công trình nghiên cứu về nguồn lực văn hóa. Đáng chú ý là cuốn sách của tác giả Đặng Cảnh Khanh “*Các nhân tố phi kinh tế - xã hội học về sự phát triển*” đã đề cập đến các yếu tố phi KT-XH mà chính là yếu tố văn hóa.

Tác giả Hoàng Vinh (2006), “*Những vấn đề văn hóa trong đời sống xã hội Việt Nam hiện nay*” và Lê Quang Thiêm (1998), “*Văn*

hóa với sự phát triển của xã hội Việt nam theo định hướng xã hội chủ nghĩa”, đã làm sáng tỏ mối quan hệ chặt chẽ giữ văn hóa với phát triển xã hội, coi các thành tố của văn hóa là những nguồn lực quan trọng để phát triển KT-XH.

Tác giả Lê Quý Đức (2012), “*Nguồn lực văn hóa và vai trò của nguồn lực văn hóa đối với sự phát triển kinh tế - xã hội*”, đã cho rằng, “sự tiếp cận văn hóa như là nguồn vốn - nguồn lực văn hóa của sự phát triển kinh tế - xã hội vẫn còn là mới mẻ”, chưa có một quan niệm thống nhất.

Trần Hữu Dũng (2013), *Vốn xã hội và kinh tế*, đã cho rằng vốn văn hóa, NLVH tồn tại dưới hai dạng: (1) Vốn văn hóa vật thể bao gồm những công trình kiến trúc, đền đài, lăng tẩm, di tích lịch sử... là tài nguyên quan trọng để phát triển dịch vụ văn hóa ngay trong hiện tại hoặc đưa khai thác, phát huy, tạo nên các dịch vụ văn hóa trong tương lai. (2) Vốn văn hóa phi vật thể, bao gồm những phong tục, tập quán, tín ngưỡng... là chất keo gắn kết cộng đồng, là tài nguyên để phát triển các dịch vụ có thể hưởng thụ ngay hoặc sử dụng vào sản xuất, kinh doanh các sản phẩm văn hóa trong tương lai. Sự đa dạng của các di sản văn hóa nếu được khai thác tốt sẽ mang lại những giá trị kinh tế quan trọng.

** Các công trình nghiên cứu về phát triển nguồn lực văn hóa của Hà Nội và của phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội*

Với bề dày văn hiến, văn hóa và nguồn lực văn hóa Thăng Long - Hà Nội là mảnh đất được nhiều nhà khoa học quan tâm

ngiên cứu từ rất sớm. Theo thống kê, đến nay có đến hàng ngàn tài liệu, công trình nghiên cứu về văn hóa Thăng Long - Hà Nội. Tiêu biểu là Bộ sách trong Chương trình khoa học cấp nhà nước KX.09 về kỷ niệm 1000 Thăng Long - Hà Nội, được xuất bản năm 2010. Công trình đã khẳng định, các thế hệ người Thăng Long - Hà Nội đã sáng tạo các giá trị văn hóa vô cùng phong phú, quý giá. Qua sự sàng lọc, thử thách của thời gian, các giá trị đó kết tinh thành di sản văn hóa vật thể và phi vật thể. Di sản văn hóa vật thể ở Thăng Long - Hà Nội phản ánh đời sống vật chất và tinh thần của mỗi giai đoạn lịch sử phát triển Thăng Long, Hà Nội và của cả nước.

Đã có một số công trình nghiên cứu về NLVH trong những năm gần đây dưới các góc độ, phạm vi nghiên cứu khác nhau. Tuy nhiên, đến nay chưa có công trình nào nghiên cứu về phát triển NLVH cũng như phát triển NLVH ở phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội. Vì vậy, đây là vấn đề nghiên cứu mới và mang tính cấp thiết.

3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu làm rõ một số vấn đề lý luận và thực tiễn về phát triển NLVH, luận văn đánh giá thực trạng phát triển NLVH ở phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội, từ đó, đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả phát triển NLVH, góp phần quản lý tốt văn hóa ở phường La Khê trong thời gian tới.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Phân tích rõ cơ sở lý luận về phát triển NLVH;

Nghiên cứu khảo sát, đánh giá thực trạng phát triển NLVH ở phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội;

Đề xuất phương hướng và giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả phát triển NLVH ở phường La Khê trong thời gian tới.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Nghiên cứu về công tác phát triển NLVH tại phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Nội dung: Nghiên cứu hoạt động phát triển NLVH tại phường La Khê quận Hà Đông, thành phố Hà Nội.

Không gian: Phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội.

Thời gian: Từ năm 2016 đến nay (từ khi Thành ủy Hà Nội ban hành Chương trình 04- CTr/TU ngày 26/4/2016 về “Phát triển văn hóa - xã hội, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực Thủ đô, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2016 - 2020”)

5. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp phân tích, tổng hợp tư liệu, thu thập các tài liệu, Nghị quyết, chỉ thị của Đảng, các văn bản pháp luật của Nhà nước; các Nghị quyết, chỉ thị, kế hoạch của cấp ủy, chính quyền địa phương, các báo cáo của UBND phường; các báo cáo, thống kê của các cơ quan chức năng và kết quả của các công trình nghiên cứu đã công bố liên quan, từ đó tác giả làm rõ một số vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến phát triển NLVH của địa phương.

Phương pháp tiếp cận liên ngành, tác giả sử dụng kết hợp các phương pháp nghiên cứu của các ngành khoa học khác nhau để phân tích luận giải các vấn đề lịch sử, địa lý, dân cư, kinh tế, xã hội, văn hóa... có liên quan đến NLVH; từ đó rút ra những kết luận chính xác về vấn đề phát triển NLVH trên địa bàn phường La Khê.

Phương pháp khảo sát điền dã, bảng hỏi, phỏng vấn sâu về phát triển NLVH tại phường La Khê để thu thập thông tin có liên quan đến đề tài. Tác giả đã xây dựng bảng hỏi, tiến hành khảo sát 320 phiếu hỏi đối với cán bộ, đảng viên và người dân tại Tổ dân phố 2, 3, 5, 6, 7 (Phường La Khê). Kết quả thu về 300 phiếu, tiến hành tổng hợp kết quả khảo sát làm cơ sở để phân tích, đánh giá thực trạng. Đồng thời tiến hành phỏng vấn sâu một số cán bộ và người dân trên địa bàn để làm rõ hơn kết quả nghiên cứu.

6. Những đóng góp của luận văn

Luận văn góp phần làm tốt công tác quản lý nhà nước trên địa bàn phường La Khê đối với việc phát triển NLVH. Đây cũng đề tài đầu tiên tại phường La Khê nghiên cứu chuyên sâu về phát triển NLVH, do đó kết quả nghiên cứu có thể áp dụng ra các địa bàn khác. Đồng thời, kết quả nghiên cứu là nguồn tài liệu tham khảo hữu ích cho sinh viên ngành văn hóa.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, kết luận, Danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục, luận văn được chia thành 3 chương (9 tiết), cụ thể như sau:

Chương 1: Những vấn đề chung về phát triển nguồn lực văn hóa và phường La Khê, quận Hà Đông

Chương 2: Thực trạng phát triển nguồn lực văn hóa tại phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội

Chương 3: Định hướng và giải pháp phát triển nguồn lực văn hóa ở phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội.

Chương 1
NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ PHÁT TRIỂN NGUỒN LỰC
VĂN HÓA VÀ PHƯỜNG LA KHÊ, QUẬN HÀ ĐÔNG,
THÀNH PHỐ HÀ NỘI

1.1. Một số khái niệm có liên quan

1.1.1. Phát triển

Phát triển xã hội không chỉ thuần túy là sự phát triển của lĩnh vực xã hội mà là sự phát triển đồng thời của phương diện xã hội thuộc các lĩnh vực của đời sống xã hội (như kinh tế, chính trị, giáo dục, văn hóa, y tế, an ninh, quốc phòng, hội nhập, môi trường...) nhằm bảo đảm cho con người phát triển toàn diện và xã hội phát triển bền vững.

1.1.2. Nguồn lực

Nguồn lực là hệ thống các yếu tố cả vật chất và tinh thần đã, đang và sẽ có khả năng tạo ra sức mạnh tổng hợp góp phần thúc đẩy quá trình cải biến tự nhiên và xã hội của một quốc gia, dân tộc.

1.1.3. Văn hóa

Văn hóa là văn hoá tinh thần, nó phản ánh những giá trị được sáng tạo ra trong đời sống tinh thần và hoạt động tinh thần của con người.

1.1.4. Nguồn lực văn hóa

Nguồn lực văn hóa là tổng thể các yếu tố văn hóa của một cộng đồng, một dân tộc, tạo động lực, sức mạnh cho phát triển kinh tế - xã hội.

1.2. Hệ thống văn bản của Trung ương và địa phương về phát triển nguồn lực văn hóa

1.2.1. Các văn bản của Trung ương

** Các văn bản của Đảng*

Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta luôn khẳng định vai trò của văn hóa đối với sự phát triển và tồn vong của dân tộc. Chủ tịch Hồ

Chí Minh nhấn mạnh, “văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi”. Người đã chỉ rõ mối quan hệ giữa văn hóa, kinh tế và chính trị: “Văn hóa, nghệ thuật cũng như mọi hoạt động khác, không thể đứng ngoài, mà phải ở trong kinh tế và chính trị”.

1.2.2. Các văn bản của địa phương

Thực hiện quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước, thành phố Hà Nội đã có nhiều chủ trương, giải pháp để phát triển nguồn lực văn hóa của Thủ đô. Ngày 13/7/2012 của HĐND Thành phố đã ban hành Nghị quyết số 11/2012/NQ-HĐND về “Quy hoạch phát triển văn hóa Hà Nội đến năm 2020, định hướng đến năm 2030”. Thành ủy Hà Nội khóa XVI đã ban hành Chương trình 04-CTr/TU ngày 26/4/2016, UBND Thành phố ban hành Kế hoạch số 165/KH-UBND ngày 31/8/2016 về *Phát triển văn hóa - xã hội, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực Thủ đô, xây dựng người Hà Nội thanh lịch văn minh giai đoạn 2016 - 2020 năm 2017* nhằm tạo chuyển biến trong phát triển văn hóa, xây dựng con người Hà Nội thanh lịch, văn minh, nâng cao đời sống văn hóa cơ sở.

1.3. Nội dung phát triển nguồn lực văn hóa

Một là, phát triển nguồn lực con người.

Hai là, phát triển các sản phẩm văn hóa.

Ba là, phát triển thể chế văn hóa.

Từ ba nội dung trên, luận văn tập trung nghiên cứu về các chủ thể phát triển NLVH và hoạt động phát triển NLVH, cụ thể nghiên cứu bốn nội dung chính sau:

- Các chủ thể phát triển nguồn lực văn hóa
- Phát triển nguồn lực con người
- Phát triển các sản phẩm văn hóa
- Phát triển thể chế văn hóa

Những nội dung trên sẽ được triển khai nghiên cứu ở chương 2

và là cơ sở để đưa ra các giải pháp ở chương 3.

1.4. Tổng quan về phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội

1.4.1. Quá trình hình thành và phát triển

Phường La Khê ngày này là một vùng đất cổ thuộc nước Văn Lang xưa, được thành lập từ thế kỷ XI và có tên làng từ thế kỷ XIV. Trải qua các triều đại phong kiến, La Khê có nhiều thay đổi cả về tên gọi và địa giới. Đến năm 1920, La Khê được chia thành La Khê Đông, Tây, Nam, Bắc, đến năm 1945 được sát nhập thành xã La Khê. Đến năm 1949, hợp nhất xã La Khê và Phú La thành xã thuộc huyện Hoài Đức tỉnh Hà Đông. Từ đầu năm 1971, xã Văn Khê thuộc xã thị xã Hà Đông.

1.4.2. Vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên

Phường có 14 tổ dân phố, với tổng diện tích trên 259,74 ha, hơn 11.538 hộ dân, có hơn 40 nghìn nhân khẩu sinh sống. Phường có vị trí gần trung tâm quận Hà Đông, phía đông giáp phường Hà Cầu, Quang Trung, phía tây giáp phường Dương Nội, phường Yên Nghĩa; phía nam giáp phường Phú La; phía Bắc giáp phường Vạn Phúc và xã Đại Mỗ (huyện Tu) phường Yên Nghĩa; phía Nam giáp phường Phú La; phía Bắc giáp phường Vạn Phúc và phường Đại Mỗ (quận Nam Từ Liêm).

1.4.3. Điều kiện kinh tế - xã hội

Trong những năm gần đây trên địa bàn phường tốc độ đô thị hoá nhanh, nhiều dự án phát triển kinh tế, xây dựng cơ sở hạ tầng, đời sống vật chất của nhân dân được nâng lên. Song song với các hoạt động phát triển kinh tế, xoá đói giảm nghèo, phong trào văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao phát triển rộng khắp.

Phường có tốc độ phát triển kinh tế nhanh chóng theo hướng thương mại, dịch vụ. Đến nay toàn Phường có trên 1.000 hộ kinh

doanh thương mại dịch vụ, 50 doanh nghiệp nhà nước, tư nhân vừa và nhỏ.

1.4.4. Khái quát nguồn lực văn hóa tại phường La Khê

** Nguồn lực con người*

Kế thừa truyền thống vẻ vang của địa phương, cán bộ, nhân dân đã đoàn kết, sáng tạo, khai thác hiệu quả các tiềm năng, lợi thế, tận dụng tối đa những cơ hội, huy động được nguồn lực tổng hợp và nhất là nguồn lực từ niềm tin, sự đồng lòng, nhất trí, ý chí và khát vọng vươn lên của mỗi cán bộ, đảng viên và Nhân dân để phục vụ sự nghiệp xây dựng và phát triển nhanh, bền vững.

** Các sản phẩm văn hóa*

La Khê có nghĩa là “Làng The bên dòng sông nhỏ”, tên làng đã có bề dày lịch sử hàng ngàn năm gắn với nghề thủ công truyền thống. Nơi đây xưa là một trong những làng La thuộc tổng La nổi tiếng của huyện Từ Liêm là một trong những làng “Tứ quý danh hương” còn được dân gian lưu truyền trong câu ca “Nhất Mỗ, Nhì La, Thứ ba Canh, Cót”; không chỉ có gạo ngon, The đẹp mà còn có các bậc hiền tài.

** Các thể chế, thiết chế văn hóa*

Những năm qua, hệ thống thiết chế văn hóa như Nhà văn hóa; hệ thống thư viện, bưu điện văn hóa...) không ngừng được củng cố, tăng cường xây dựng và từng bước hiện đại đáp ứng nhu cầu sinh hoạt văn hóa và hưởng thụ các giá trị tinh thần ngày càng cao của đông đảo nhân dân.

1.4.5. Vai trò của phát triển nguồn lực văn hóa ở phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội

Một là, góp phần phát triển toàn diện nguồn lực con người, là nhân tố trực tiếp quyết định đối với phát triển bền vững KT-XH của địa phương.

Hai là, góp phần xây dựng môi trường văn hóa, tạo điều kiện để phát triển KT-XH.

Ba là, khơi dậy, phát huy các giá trị văn hóa, tạo động lực phát triển bền vững KT-XH của địa phương.

Bốn là, huy động và gắn kết mọi nguồn lực, tạo động lực mạnh mẽ cho quá trình phát triển Thủ đô ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại.

Tiểu kết chương 1

Văn hóa đã và đang trở thành nguồn lực nội sinh để phát triển KT-XH. Tuy nhiên, không phải tất cả các yếu tố văn hóa đều trở thành NLVH, mà chỉ có những yếu tố được khai thác, phát huy, có vai trò thúc đẩy KT-XH phát triển mới trở thành NLVH.

Phường La Khê, quận Hà Đông nói riêng, thành phố Hà Nội nói chung có NLVH đa dạng, phong phú. Đây là điều kiện thuận lợi để phường phát triển KT-XH, xây dựng phường ngày càng văn minh, hiện đại.

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN NGUỒN LỰC VĂN HÓA TẠI PHƯỜNG LA KHÊ, QUẬN HÀ ĐÔNG, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

2.1. Các chủ thể phát triển nguồn lực văn hóa tại phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội

2.1.1. Chủ thể quản lý nhà nước

2.1.1.1. Ủy ban nhân dân phường La Khê

2.1.1.2. Ban chỉ đạo Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa cơ sở” phường La Khê

2.1.1.3. Ban văn hóa thông tin phường La Khê

2.1.2. Chủ thể cộng đồng

Những năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền và sự hướng dẫn, giúp đỡ của các cơ quan chức năng, cộng đồng dân cư đã tham gia tích cực vào phát triển NLVH.

Cộng đồng dân cư trên địa bàn phường ngày càng tích cực, chủ động tham gia các hoạt động phát triển NLVH. Trong đó, người dân đã quán triệt và tham gia thực hiện tốt Nghị quyết phát triển văn hóa trên địa bàn thành phố nói chung, trên địa bàn phường nói riêng.

2.1.3. Cơ chế phối hợp

Thực hiện sự chỉ đạo của UBND quận Hà Đông; phòng Văn hoá và Thông tin, trực tiếp là UBND phường La Khê đã chỉ đạo Bộ phận Văn hoá thông tin phối hợp với các bộ phận liên quan tổ chức thực hiện nghiêm túc quan điểm, chính sách phát triển NLVH.

2.2. Thực trạng hoạt động phát triển nguồn lực văn hóa tại phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội

2.2.1. Nguồn lực con người

2.2.1.1. Số lượng và cơ cấu

Số lượng nguồn lực con người ở phường không ngừng được gia tăng. Hiện nay, dân số của phường đã tăng lên rõ rệt so với khi mới thành lập phường và tăng đều qua các năm.

2.2.1.2. Chất lượng

Chất lượng nguồn lực con người trên địa bàn phường đang có sự chuyển biến rõ rệt. Sức khỏe của người dân được nâng lên cùng với những thành tựu trong chăm sóc sức khỏe và chất lượng cuộc sống được cải thiện.

Phẩm chất, trình độ, năng lực của nguồn lực con người có bước chuyển biến lớn. Phường đã thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện có chất lượng nguồn nhân lực, phát triển sự nghiệp giáo dục.

Thông qua các phong trào học tập, các cuộc vận động đã xây dựng và phát hiện nhiều tấm gương điển hình, tiên tiến trên mọi mặt đời sống xã hội.

2.2.2. Các sản phẩm văn hóa

2.2.2.1. Bảo tồn và phát huy các di sản văn hóa

Phường đã luôn chú trọng bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa vật thể trên địa bàn.

Cùng với các di sản văn hóa vật thể, việc gìn giữ phát huy các di sản văn hóa phi vật thể cũng được đặc biệt quan tâm.

2.2.2.2. *Phát triển các sản phẩm văn hóa mới*

Phường đã chú trọng khuyến khích và hỗ trợ người dân sáng tác các tác phẩm văn học, nghệ thuật, tự biên, tự diễn các tiết mục văn hóa, văn nghệ quần chúng, khơi dậy khả năng sáng tạo của cộng đồng trong tổ chức các chương trình văn hóa, văn nghệ của địa phương.

Các hoạt động kinh doanh và dịch vụ văn hóa phát triển mạnh, tạo điều kiện để các sản phẩm văn hóa truyền thống được trao truyền, phổ biến sâu rộng trong đời sống cộng đồng.

2.2.3. *Thể chế văn hóa*

2.2.3.1. *Xây dựng, hoàn thiện thể chế văn hóa*

2.2.3.2. *Xây dựng và sử dụng các thiết chế văn hóa*

2.3. **Đánh giá chung về phát triển nguồn lực văn hóa tại phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội**

2.3.1. *Ưu điểm, hạn chế*

** Ưu điểm*

Các chủ thể quản lý nhà nước có nhận thức, trách nhiệm cao đối với công tác phát triển NLVH. Ủy ban nhân dân phường đã chỉ đạo các cơ quan chức năng làm công tác quản lý phát triển văn hóa, phát triển NLVH trên địa bàn.

Chất lượng quản lý phát triển NLVH ngày càng được nâng lên.

Các chủ thể cộng đồng đã phát huy tốt vai trò trách nhiệm trong phát triển NLVH.

Nguồn lực con người trên địa bàn phường đã thường xuyên quan tâm chăm lo phát triển, được khơi dậy và sử dụng hợp lý trong phát triển KT-XH của địa phương.

Sản phẩm văn hóa không ngừng được củng cố, tăng cường, trở thành nguồn lực quan trọng đối với với phát triển KT-XH trên địa bàn.

Thể chế văn hóa, phường đã quan tâm xây dựng và hoàn thiện thể chế văn hóa, tạo điều kiện thuận lợi để phát triển NLVH trên địa bàn.

** Hạn chế*

Một số chủ thể quản lý nhà nước chưa nhận thức đầy đủ, sâu sắc về tầm quan trọng cũng như nội dung, phương thức phát triển NLVH.

Một số chủ thể cộng đồng còn thiếu trách nhiệm trong thực hiện công tác này.

Nguồn lực con người còn nhiều tồn tại, hạn chế. Số lượng tăng chậm và không đồng đều, tình trạng già hóa dân số có xu hướng gia tăng.

Các sản phẩm văn hóa, việc bảo tồn, khai thác, phát huy các sản phẩm văn hóa truyền thống và phát triển các sản phẩm văn hóa mới còn nhiều bất cập.

Thể chế văn hóa, việc cụ thể hóa quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước thành những giải pháp phát triển NLVH có nơi còn chậm và thiếu tính khả thi.

2.3.2. Nguyên nhân của những hạn chế

Quá trình đô thị hóa và mức độ gia tăng dân cư trên địa bàn phường diễn ra nhanh đã dẫn đến công tác quản lý văn hóa nói chung, phát triển NLVH nói riêng chưa đáp ứng được yêu cầu phát

triển.

Một bộ phận cán bộ văn hóa xã hội còn hạn chế về trình độ năng lực chuyên môn nên việc tham mưu cho cấp ủy, chính quyền và hướng dẫn tổ chức thực hiện công tác văn hóa ở cơ sở còn hạn chế.

Tiểu kết chương 2

Trong những năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền thành phố Hà Nội, mà trực tiếp là quận Hà Đông, phường La Khê đã thực hiện nhiều chủ trương, giải pháp để phát triển NLVH trên địa bàn.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác phát triển NLVH còn một số hạn chế, bất cập. Chất lượng phát triển nguồn lực con người còn thấp, không đồng đều. Môi trường văn hóa bị ô nhiễm bởi các tệ nạn xã hội, sự xâm nhập của các sản phẩm xấu độc, thấp kém đang ảnh hưởng tiêu cực đến việc xây dựng đời sống văn hóa mới. Việc bảo tồn, khai thác, phát huy các sản phẩm văn hóa truyền thống và phát triển các sản phẩm văn hóa mới còn nhiều bất cập. Việc phát triển các hoạt động kinh doanh và dịch vụ văn hóa còn nhiều bất cập, hạn chế, vẫn còn các hiện tượng vi phạm pháp luật phải xử lý. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng đó, cả nguyên nhân chủ quan và khách quan, trong đó nguyên nhân chủ quan là chủ yếu.

Chương 3

PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ PHÁT TRIỂN NGUỒN LỰC VĂN HÓA Ở PHƯỜNG LA KHÊ, QUẬN HÀ ĐÔNG, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

3.1. Phương hướng phát triển nguồn lực văn hóa tại phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội

Công tác phát triển NLVH trên địa bàn phường La Khê cần tiếp tục quán triệt và thực hiện tốt quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước, chủ trương, chính sách và giải pháp của thành phố. Trong đó cần căn cứ vào các văn bản chủ yếu sau:

- Nghị quyết số 33-NQ/TW, ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước;

- Kết luận số 76-KL/TW ngày 04/6/2020 của Bộ chính trị về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI;

- Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng...

3.2. Giải pháp cơ bản phát triển nguồn lực văn hóa tại phường La Khê, quận Hà Đông, thành phố Hà Nội

3.2.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm đối với phát triển nguồn lực văn hóa

Đây là giải pháp cơ bản có ý nghĩa quyết định đến chất lượng và hiệu quả phát triển NLVH. Do đó, cần tập trung tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phát triển văn hóa đặc biệt là Luật sở hữu trí tuệ; Luật di sản văn hóa; Luật xuất bản; Luật điện ảnh; Luật quảng cáo; Luật giáo dục;

Pháp lệnh thư viện; Luật Hôn nhân và Gia đình, Luật Phòng, chống bạo lực trong gia đình, Luật Chăm sóc và bảo vệ trẻ em, Luật Người cao tuổi, Luật Bình đẳng giới...

Phát huy tốt vai trò của đội ngũ cán bộ quản lý văn hóa trong phát triển NLVH của địa phương.

Thường xuyên phát huy vai trò của cộng đồng trong phát triển NLVH. Cộng đồng là chủ thể văn hóa, trực tiếp quyết định đối với việc phát triển NLVH.

Tập trung quán triệt và thực hiện tốt phương châm: “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”.

Phát huy vai trò của cộng đồng trong phát triển nguồn lực con người, quản lý, bảo tồn và phát huy các di sản văn hóa, sáng tạo các giá trị văn hóa mới và xây dựng môi trường văn hóa ở cộng đồng dân cư.

3.2.2. Xây dựng và sử dụng có hiệu quả nguồn lực con người, chú trọng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý văn hóa và hạt nhân văn hóa ở cơ sở

Nguồn lực con người vừa thành tố quan trọng hàng đầu của NLVH, vừa là chủ thể trung tâm, quyết định quá trình phát triển NLVH.

Tập trung xây dựng con người Việt Nam giàu lòng nhân ái, khoan dung, chân thành, tín nghĩa, trọng đạo lý, cần cù, chăm chỉ, tiết kiệm, sáng tạo, khát vọng, hiện đại.

Tăng cường xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh, phát triển toàn diện, hình thành hệ giá trị văn hóa phù hợp với xu thế thời đại gắn với phát huy những giá trị nhân văn sâu sắc của Thăng Long - Hà Nội.

Các nhà trường duy trì thực hiện các cuộc vận động của ngành giáo dục đã đề ra như: *Trường học thân thiện, học sinh tích cực, Nhà trường văn hoá, học sinh thanh lịch*. Ở mỗi cấp học, tùy thuộc vào đặc điểm tâm sinh lý của đối tượng để cung cấp kiến thức, kỹ năng, phát triển hành vi văn hóa phù hợp.

Đẩy mạnh phát triển giáo dục và đào tạo, nâng cao dân trí, đào tạo nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, tạo cơ sở vững chắc để phát triển bền vững địa phương trong điều kiện mới.

Nâng cao chất lượng đào tạo và đào tạo lại nguồn nhân lực, nâng tầm các cơ sở đào tạo nghề, đa dạng hóa các hình thức đào tạo nghề, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp CNH, HĐH và phát triển nền kinh tế tri thức, đáp ứng yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Sử dụng hợp lý nguồn nhân lực của địa phương nhằm phục vụ cho quá trình phát triển kinh tế xã hội. Tập trung phát triển kinh tế, đẩy mạnh CNH, HĐH gắn với phát triển kinh tế tri thức và hội nhập quốc tế.

3.2.3. Kết hợp bảo tồn, phát huy các di sản văn hóa với phát triển sản phẩm văn hóa mới

Sản phẩm văn hóa là tài sản vô giá, được hình thành, phát triển không ngừng cùng với quá trình tồn tại, phát triển của mỗi địa phương và dân tộc.

Thường xuyên rà soát, kịp thời trùng tu, tôn tạo các di tích bị xuống cấp, quản lý tốt việc tổ chức các lễ hội văn hóa, lịch sử và các hoạt động tín ngưỡng, đặc biệt quan tâm chăm lo cải tạo, trùng tu các

công trình được xếp hạng di tích lịch sử văn hoá như Đình La Khê, Chùa Phúc Khê, Chùa Diên Khánh.

Tiếp tục đẩy nhanh tiến độ hoàn thành việc xây dựng, cải tạo, chỉnh trang các nhà văn hóa tổ dân phố; quy hoạch thêm các khu vui chơi giải trí phục vụ nhân dân; quản lý và khai thác có hiệu quả sân vận động trung tâm và các nhà tập đa năng hiện có trên địa bàn phường.

Tăng cường công tác quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy di sản văn hóa trên địa bàn.

3.2.4. Tiếp tục hoàn thiện thể chế văn hóa, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương

Đây là giải pháp quan trọng để phát triển NLVH. Do đó, cấp ủy, chính quyền thành phố Hà Nội cần căn cứ vào chính sách, pháp luật để tiếp tục rà soát các văn bản có liên quan, bổ sung, hoàn thiện cơ chế chính sách và nâng cao hiệu quả tổ chức phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, môi trường văn hóa.

Tiếp tục cụ thể hóa và thực hiện tốt quy định của pháp luật để phát huy quyền làm chủ của người dân trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.

Đẩy mạnh xây dựng và hoàn thiện các thiết chế văn hóa.

Rà soát, bổ sung các tiêu chí nâng cao và chuẩn hoá quy trình xây dựng, bình xét, công nhận, tôn vinh các danh hiệu văn hoá phù hợp với đặc thù của Thủ đô.

Tạo điều kiện thuận lợi để xây dựng và nhân rộng các câu lạc bộ văn hóa nghệ thuật, câu lạc bộ thể dục thể thao, tạo nên sân chơi lành mạnh cho các đối tượng khác nhau.

Tiểu kết chương 3

Thời gian tới, trước những tác động đan xen, đa chiều của các nhân tố khách quan và chủ quan, phường cần quán triệt sâu sắc và tổ chức thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước về phát triển văn hóa, NLVH, trực tiếp là tổ chức thực hiện có hiệu quả các chủ trương, giải pháp đã được xác định trong Chương trình 06-CTr/TU ngày 17/3/2021 của Thành ủy Hà Nội về *“phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021-2025”*. Trên cơ sở đó, cụ thể hóa và tổ chức thực hiện các chương trình, kế hoạch phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn lực con người, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh.

Để thực hiện được điều đó, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp, trong đó tập trung thực hiện tốt các giải pháp chủ yếu sau: Nâng cao nhận thức, trách nhiệm đối với phát triển NLVH; Nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo, xây dựng và sử dụng nguồn lực con người có hiệu quả, đáp ứng yêu cầu phát triển của địa phương; kết hợp bảo tồn, phát huy các di sản văn hóa với phát triển sản phẩm văn hóa mới; tăng cường xây dựng môi trường văn hóa gắn với đẩy mạnh phong trào xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư; đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng hợp lý đội ngũ cán bộ quản lý văn hóa, xây dựng hạt nhân văn hóa ở cơ sở và phát huy vai trò của cộng đồng trong phát triển NLVH ở địa phương.

KẾT LUẬN

Nguồn lực văn hóa là nguồn sức mạnh nội sinh, là động lực quan trọng để phát triển KT-XH. Đó trước hết là nguồn lực con người, là nhân tố quan trọng hàng đầu suy đến cùng quyết định sự tồn tại và phát triển xã hội.

Phát triển nguồn lực văn hóa là quá trình chủ thể sử dụng tổng thể các cách thức, biện pháp theo một cơ chế phù hợp nhằm làm cho các nguồn lực văn hóa được khơi dậy, vận dụng, lan tỏa, nâng lên và tạo nên sức mạnh cho sự phát triển KT-XH. Trên cơ sở làm rõ khái niệm NLVH, phát triển NLVH, hệ thống hóa cơ sở pháp lý đối với phát triển NLVH, luận văn đã làm rõ nội dung phát triển NLVH bao gồm: (1) phát triển nguồn lực con người; (2) phát triển các sản phẩm văn hóa; (3) phát triển các quan hệ văn hóa - xã hội.

Trên cơ sở khung lý thuyết trên, luận văn đã tiến hành khảo sát, đánh giá thực trạng phát triển NLVH ở phường La Khê trên hai phương diện: các chủ thể phát triển NLVH và công tác phát triển NLVH. Từ kết quả nghiên cứu, luận văn đã đánh giá chung về thực trạng phát triển NLVH trên địa bàn phường, chỉ ra ưu điểm, hạn chế và những nguyên nhân của hạn chế.

Bên cạnh những kết quả đó, hoạt động phát triển NLVH ở phường La Khê vẫn còn nhiều khó khăn, bất cập, ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng hiệu quả của công tác này trong thời gian qua. Từ đây, luận văn đã chỉ ra những hạn chế, tồn tại và nguyên nhân của nó. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng đó, cả nguyên nhân chủ quan và khách quan, trong đó nguyên nhân chủ quan là chủ yếu.

Từ những vấn đề lý luận và thực tiễn đó, luận văn đã nghiên cứu làm rõ những định hướng và giải pháp phát triển NLVH trên địa bàn phường trong thời gian tới. Trước những biến đổi của đời sống xã hội trong công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế ngày càng sâu

rộng, việc phát triển NLVH cần quán triệt sâu sắc và tổ chức thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, của thành phố Hà Nội về phát triển NLVH. Để thực hiện được điều đó, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp với sự tham gia của nhiều tổ chức, nhiều lực lượng và toàn dân.

Những kết quả nghiên cứu của luận văn trực tiếp góp phần làm sáng tỏ thêm một số vấn đề lý luận về phát triển NLVH, đánh giá khách quan, trung thực về thực tiễn phát triển NLVH trên địa bàn phường La Khê, đồng thời làm định hướng và giải pháp phát triển NLVH trên địa bàn phường. Với các kết quả đó, luận văn góp phần cung cấp luận cứ khoa học để cấp ủy, chính quyền phường La Khê nói riêng, quận Hà Đông nói chung tiếp tục xây dựng, hoàn thiện chính sách, giải pháp, lãnh đạo, chỉ đạo phát triển NLVH trên địa bàn. Tuy nhiên, đây mới là kết quả nghiên cứu bước đầu về phát triển NLVH, do đó không tránh khỏi còn nhiều thiếu sót, hạn chế. Do đó, cần có các công trình khoa học tiếp tục nghiên cứu sâu sắc những vấn đề lý luận và thực tiễn có liên quan đến vấn đề này trong thời gian tới.